

INHULDIGING HOPMONUMENT MELDERT – 02.09.2018

Geachte genodigden,

Ik ben heel blij en gelukkig om hier uit naam van de lokale bevolking en als voorzitter van de initiatief nemende vereniging -de Heemkundige Kring De Faluintjes- nog even het woord te mogen nemen.

Vorig jaar deze tijd mochten we hier op dezelfde plek reeds uitvoerig kennis maken met de ontstaansgeschiedenis en de geplande uitvoering van het kunstwerk. De kunstenaar zelf lichtte toen een heel stuk van de sluier op. Vandaag wordt de hele sluier weggenomen, zij het met nogal wat over en weer getrek in de voorbije paar weken. Eindelijk is het zover! Het kunstwerk staat er in volle glorie, althans het vaste deel ervan! Nu is het aan de natuur, lichtjes geholpen door de goede zorgen van de Meldertse bevolking. De hopplanten zelf zullen immers in de toekomst een belangrijk onderdeel vormen van het monument. In Meldert en omgeving is opklimmende hop een zeldzaamheid geworden. Dank zij dit monument zullen onze nakomelingen nog kunnen zien, ruiken en voelen wat echte hop is.

Het verhaal van het 'levend' hopmonument begint eigenlijk dag op dag twaalf jaar geleden op 2 september 2006. Toen werd hier op dit dorpsplein onder zeer ruime belangstelling en in aanwezigheid van toenmalig Vlaams minister-president en tevens minister van Landbouw Yves Leterme, ons eerste 'levend' hopmonument onthuld.

Meldert stond voor even terug in het middelpunt van de belangstelling als gewezen centrum van de hopcultuur in het Land van Aalst. In de 17de eeuw was onze regio zelfs de belangrijkste hopstreek in gans Europa. De hop was het 'groene goud' van die tijd en bracht onze lokale bevolking tot algemene welstand. De tentoonstelling die wij tijdens deze kermisdagen in de pastorie hebben opgezet handelt precies over dit onderwerp en heeft als titel 'De hop in de Europese regio's'. Een absolute aanrader om straks tussendoor even binnen te springen!

De bedoeling toen was een blijvend eerbetoon te brengen aan de vele generaties hopboeren en -handelaars uit de streek. Het werd een 'levend' monument met heuse hoppestaken, in de winter omgevormd tot een stakenhuis, en met echte hopplanten die de ganse jaarcyclus zouden doormaken. "Het is immers belangrijk dat we teelten met een rijke traditie behouden en koesteren", zei Leterme toen.

Twee jaar eerder -in 2004- had onze vereniging ook al het initiatief genomen om de jaarlijkse dorpskermis in Meldert nieuw leven in te blazen, met succes. Dit jaar vieren we trouwens de 15de editie. De kermis was in de loop van de voorafgaande jaren volledig teloor gegaan. Door een intense samenwerking tussen alle lokale verenigingen is deze kermis ondertussen uitgegroeid tot een massabeuren, waarin de hopcultuur elk jaar een bijzondere plaats inneemt: hopplukwedstrijd, hopwandelingen, hopactiviteiten op het veld, tentoonstellingen, e.d. Meldert heeft zijn plaats veroverd binnen de zomerkermissen: juni-kermis in Moorsel,

Faubourg, vorig weekend nog in Baardegem en op dit eigenste moment september-kermis in Herdersem.

Jammer genoeg, en nu terug naar het monument van 2006, bleek de constructie niet duurzaam genoeg en werd deze een paar jaar later door toedoen van de hopduvel tijdens een voorjaarsstorm neergehaald. Sindsdien stond het 'levend' monument er zeer desolaat bij. Bij de heraanleg van het Meldertse dorpsplein in 2012 werd zelfs even met de idee gespeeld het afgeschreven monument totaal af te voeren, een blaam voor het verleden! De hopcultuur verdiende beter!

Daarom nam ons bestuur in september 2013 contact op met het Aalsterse stadsbestuur met de vraag om het ten dode opgeschreven hopmonument met een 'echt kunstwerk tussen de hopstaken' te willen verrijken. Na verschillende overlegmomenten en na lang zagen, besliste het college van burgemeester en schepenen op 14 december 2015 om het oude 'kunstwerk' aan te pakken en hiervoor geld vrij te maken in het kader van 'Kunst in de Wijk 2017'. De kogel was door de kerk -of beter door het stadhuis- en van dat ogenblik af kon het aftellen beginnen.

De totstandkoming van een dergelijk kunstintegratieproject, zoals de schepen reeds eerder zegde, vormt het resultaat van een dialoog tussen de stad, artistiek partner Netwerk, de gekozen buurt -in casu de lokale Meldertse bevolking- en de kunstenaar. Bedoeling was een zo groot mogelijk draagvlak te creëren voor dit project rond de hop, dit zowel bij het tot stand komen van het werk als na de realisatie ervan.

Dit draagvlak is uiterst belangrijk en draagt in zeer sterke mate bij tot gemeenschapsvorming. Het is iets waar we samen zorg voor dragen, waar we samen verantwoordelijk voor zijn. De hop en het kunstwerk daarrond vormen een niet te onderschatten factor in de identiteitsvorming van deze lokale gemeenschap. Dit gemeenschappelijk verleden, de gebruiken rond de hopcultuur, dit hedendaagse kunstwerk: dat allemaal samen smeedt solidariteitsbanden en bevordert de eigenheid en identiteit van een lokale samenleving. Het is die plaatselijke geschiedenis, de grote en kleine verhalen, het monumentale hoppatrimonium, maar ook het hedendaagse kunstproject dat hieruit ontstaat, die deze dorpsgemeenschap hier in Meldert en ook in de bredere omgeving anders kleurt.

Daarom is dit project ook zo belangrijk, ook al ontstond in de voorbije weken op sociale media en in de pers een hele heisa tussen voor- en tegenstanders ervan. Het opzet was nochtans duidelijk en de communicatie helder. Uiteraard is ook dit kunstwerk niet vrij van enige controverse, dit is nu eenmaal eigen aan kunst. Wat voor de ene vanzelfsprekend is, is voor de andere absoluut not done! Dit is nog maar eens gebleken: een kunstwerk **spreekt** niet, maar **toont**. Wat je **ziet** is voor iedereen gelijk. Wat je er in **kan of wil zien**, bepaal je zelf. De kunstenaar kan hoogstens richting geven en begeleiden, wat hij binnen enkele ogenblikken ook zal doen.

Hijzelf zegt hierover: 'Voor mij gaat dit werk over de geschiedenis, de teloorgang en de hedendaagse relevantie van de hopteelt. De zin die ik gebruik in het werk verwijst uiteraard ook naar de verhouding tussen wat kleinschalig en lokaal is, en wat groots en globaal is. Het

is een bouwsel met menselijke eigenschappen, een opstelling met historische inhoud die hulde brengt aan het landschap en de hopteelt'. Beter kan ik het zelf niet uitdrukken.

Dit project bewijst dat er een vruchtbare wisselwerking mogelijk is tussen enerzijds de kunstenaar en anderzijds het lokaal erfgoed. Het erfgoed -in dit geval de hop en zijn roemrijk verleden- is de bron, het fundament, de humus voor de kunst. De kunstenaar interpreteert, hertaalt, verbeeldt. Dat is wat hier in Meldert ook gebeurt, dit nieuwe hopmonument is de reïncarnatie van eeuwen hoptegeschiedenis. En daar zijn we trots op!

Ik dank dan ook de kunstenaar, uit naam van de hele dorpsgemeenschap en de talloze verenigingen die aan het project hebben meegewerkt, voor deze prachtige creatie. Het resultaat mag er zijn en staat te glinsteren in de septemberzon. Een woord van dank ook aan de vele dorpelingen die gedurende het hele traject hebben meegewerkt en ook aan hen die in de toekomst nog zullen helpen bij het in stand houden van dit werk. De hopduvel lijkt verslagen!

Onze oprechte dank gaat verder ook uit naar de stad Aalst, de provincie Oost-Vlaanderen en Kunstencentrum Netwerk voor het aandeel dat zij hebben gehad in de realisatie van dit werk.

Ik zou willen eindigen met een boutade van een gekend politicus uit een verre achterbuurt van Aalst, maar dan wel iets bezadigder gezegd: 'Lang leve de hop en het hopmonument!'.

Meldert, 2 september 2018

Fons Dierickx
Voorzitter Heemkundige Kring De Faluintjes